

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๙ ประจำวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

หนอนใยผัก (Diamondback moth)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกผักเป็นการค้า โดยเฉพาะพืชผักตระกูลกะหล่ำและผักกาด ควรหมั่นสำรวจแปลงผักอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากช่วงนี้สภาพอากาศเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของหนอนใยผัก ซึ่งตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก วางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ หรือกลุ่มเล็ก ๆ ตามส่วนยอดของพืชผักทั้งบนใบและใต้ใบ ไข่มีสีเหลืองอ่อน หนอนลำตัวยาวเรียว หัวท้ายแหลมสีขาวนวล หนอนจะทิ้งตัวโดยการชักใย เมื่อถูกรบกวนเข้าดักแด่ตามใบพืช ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะเริ่มกัดกินใบและยอดเป็นรูพรุนหนอนใยผักขยายพันธุ์รวดเร็ว วงจรชีวิตสั้น มีหลายรุ่นระบาดได้ตลอดปี

ชื่อสามัญ Diamondback moth

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Plutella xylostella* Linnaeus.

อันดับ Lepidoptera

วงศ์ Plutellidae

การแพร่ระบาด และฤดูกาลแพร่ระบาด

หนอนใยผักพบมากตามแปลงปลูกพืชตระกูลกะหล่ำ เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก คะน้า เป็นต้น โดยในประเทศไทยพบมีการระบาดอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปีในเกือบทุกพื้นที่ และมักพบการแพร่ระบาดในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีอุณหภูมิเหมาะสมต่อการขยายพันธุ์

ลักษณะทั่วไป

ระยะไข่

ไข่มีขนาดเล็ก สีขาวออกเหลืองอ่อน มีลักษณะค่อนข้างกลมรี ผิวเรียบ ขนาด ๓.๕ × ๔.๕ มม. ในระยะก่อนใกล้ฟักตัวจะเปลี่ยนเป็นสีดำ ระยะฟักตัวประมาณ ๒-๓ วัน หากอุณหภูมิ ๒๕ - ๒๖ องศาเซลเซียส พบว่า อัตราการฟักออกจากไข่ได้มากกว่า ๙๔% ในช่วงเวลา ๓ - ๖ วัน สำหรับผีเสื้อเพศเมีย ๑ ตัวสามารถวางไข่ได้ประมาณ ๒๐-๓๖๐ ฟอง ขึ้นอยู่กับช่วงแสง อุณหภูมิ อาหาร อายุ และสายพันธุ์

ระยะหนอน

เมื่อใกล้ระยะฟักตัวเปลือกไข่จะเปลี่ยนเป็นสีดำ ตัวหนอนจะใช้ฟันแทะเปลือกไข่เป็นวงกลมพอลมตัวออกมา สำหรับระยะหนอน แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ ประกอบด้วยตัวอ่อนระยะที่ ๑ และ ๒ มีลักษณะลำตัวขนาดเล็ก ผิวสีซีด ส่วนหัวสีน้ำตาลอ่อน และระยะที่ ๓ และ ๔ จะมีสาร cuticle ปกคลุมลำตัวหนามากขึ้นทำให้ลำตัวมีความแข็งแรงขึ้น ทั้ง ๔ ระยะ จะใช้เวลาประมาณ ๑๐-๓๐ ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ อาหาร ความชื้น และอุณหภูมิ

เมื่อโตเต็มที่จะมีลำตัวสีเขียว และหัวสีน้ำตาล ลำตัวจะยาวขึ้นประมาณ ๑ เซนติเมตร มีลักษณะส่วนหัวและส่วนท้ายแหลม ส่วนท้ายบริเวณด้านบนจะมีปุ่มยื่นเป็น ๒ แฉก สีลำตัวสามารถเปลี่ยนสีไปตามสภาพความชื้น และอาหารเป็นสีเขียวอ่อน หรือ เขียวปนเหลืองได้ หลังจากหนอนเจริญเติบโตเต็มที่แล้วจะเริ่มเข้าสู่การชักใยเพื่อปกคลุมตัว สำหรับเข้าสู่ระยะดักแด้ต่อไป โดยใช้ระยะเวลาการชักใยประมาณ ๑ - ๒ วัน

ระยะดักแด้

ระยะดักแด้ในช่วงแรก ตัวดักแด้จะสร้างใยบางๆ หุ้มตัวเองหลายชั้นเกาะติดบริเวณใต้ใบพืช เมื่อเวลาผ่านไปสีของเส้นใยจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลจนถึงดำ ระยะดักแด้จะใช้เวลาประมาณ ๔ - ๑๕ วัน ขึ้นอยู่กับฤดูและอุณหภูมิ สำหรับฤดูร้อน และฤดูฝนจะมีระยะดักแด้ประมาณ ๔-๕ วัน ส่วนฤดูหนาวจะใช้เวลาประมาณ ๕ - ๖ วัน สำหรับประเทศไทยระยะดักแด้ใช้เวลาเพียง ๓ - ๕ วัน ขึ้นอยู่กับฤดู และอุณหภูมิ

ตัวเต็มวัย

ระยะตัวเต็มวัยของหนอนใยผักจะเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก อาศัยอยู่ตามใบพืชต่างๆ โดยเฉพาะพืชผัก ลำตัวมีสีเทาอ่อน ปีกจะแนบติดลำตัวเวลาเกาะจับ ปีกคู่หน้ามีแถบสีเหลืองขาวในแนวยาวของลำตัว ด้านข้างลำตัวมองเห็นเป็นรูปสามเหลี่ยม ๓ อัน โดยทั่วไปเพศผู้จะมีสีเข้มกว่าเพศเมีย โดยเฉพาะบริเวณปีกคู่หลังที่มีแถบสีเหลืองอยู่บริเวณขอบปีก ลักษณะสภาพอากาศ และอุณหภูมิมีผลต่อการเติบโต และขยายพันธุ์ โดยพบว่าระยะไข่จนถึงตัวเต็มวัย ช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการขยายพันธุ์ คือ ๑๐ - ๓๐ องศาเซลเซียส สามารถเพิ่มจำนวนรุ่นผีเสื้อได้ตั้งแต่ ๒ - ๑๐ รุ่น

กรมส่งเสริมการเกษตรขอแนะนำวิธีการป้องกันและกำจัดดังนี้

๑. เก็บเศษผักออกจากแปลงหลังเก็บเกี่ยว ถ้าทิ้งไว้จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์
๒. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ ทั้งตัวห้ำ-แตนเบียน เช่น มวนตาโต ต่อชนิดต่างๆ จิ้งหรีดหนวดยาว ตัวงดิน แมลงปอน้ำ แมลงปอเสือ มวนพิษฆาต มวนพิฆาต แตนเบียนไข่-หนอน
๓. ใช้กับดักกาวเหนียว ๘๐ กับดัก/ไร่
๔. ใช้เรือตาข่ายในล่อนหรือปลูกลูกผักกามั่ง
๕. ใช้การปล่อยแตนเบียนไข่ ๖๐,๐๐๐ ตัว/ไร่ทุก ๑๐ วัน
๖. ใช้ บีที(เซนทารี) อัตรา ๔๐ - ๘๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๔ - ๗ วัน เมื่อพบการระบาด
๗. ใช้ไส้เดือนฝอยอัตรา ๑ ของ/น้ำ ๒ ลิตร พ่น ๒ ครั้งห่างกัน ๑๕ วัน หลัง ๑๗.๐๐ น.
๘. ใช้เมล็ดสะเดาบด แช่น้ำ ๑ กก./น้ำ ๒๐ ลิตร แช่ทิ้งไว้ ๒๔ ชั่วโมง
๙. ใช้คลอรีฟีนาเพอร์(แรมเพจ ๑๐% SC) อัตรา ๒๐ - ๔๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สปินโนแซด(ซัคเซค ๑๒๐ ๑๒% SC) อัตรา ๒๐ มล./น้ำ ๒๐ ลิตร งดพ่นก่อนเก็บเกี่ยว ๗ วัน พ่นติดต่อกัน ๒ - ๓ ครั้ง เมื่อพบการระบาดรุนแรง